

מתיקות חג שבועות

יול ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה'ק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי מנחם יאָווע שליט"א, תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה"שבט הלוי" וצוקלר

‘העלה ארוכה ומרפא לכל חולי עמך’

העלון מוקדש לרפואת כל חולי ישראל ובכללם לרפואתו השלמה של הרה"ח ר' משה יואל בן רחל מזרחי שליט"א ולהחלמתו המהירה של הרה"ג ר' יצחק בן חנה שליט"א

מתיקות הגוסיסם

המרת השטות שמוטטה את היי (ב)

תקציר: אפרים שְׁהִיָּה מחמיר יתר על המדה, התנהג בסכלות בעת שאשתו נקתה ממיחם מים ותחיים ביום שבת, ובמקום להזדרז להזמין אמבולנס ולהציל את חייה, התעכב לעשות זאת על ידי בנה הקטן והתעקש שיבוא דוקא רופא גוי, ולפי דברי הרופא חייה פתת בסכנה. אף על פי כן אפרים לא מתעשת, ומסרב ללוותה לבית החולים על אף תחנוניה, מחשש חלול שבת שבגסיסה באמבולנס.

כיון שביית החולים ממקם רחוק מאד מבית, החלטתי בצאת השבת שרק מחר אסע לבקר את אשתי, כי אני מרגל לקים בכל מוצאי שבת את סעודת מלוא מלכה עם אמיירת כל הזמירות, חק ולא יעבה, ואם אסע אצטרך לצאת מיה לא יזיה לי זמן לקים את מנהג הקבע שלי.

אחרי שהלדתי סכנו על מטותיהם, נסיתי לשוחח עם אשתי דרך השלפון כל בית החולים, אך הדבר נבצר ממני ולא הצלחתי להשיג אותה. התנחמתי בכך שמיחר מיד בבקר לאחר תפלת שחרית אסע לבקר.

למחרת, לפני שנסעתי לבית החולים, נגשתי למורי ורבי וספרתי לו את כל המעשה על גמתי שיחלל לרפואת אשתי, אך כשהוא שמע איך התנהגתי, הוא הגיב בחריפות ואמר לי: 'דע לך שאתה עובד עבודה זרה' והלמתי את הסביר הרב ואמר: 'כל העבודות ה' שלך היא בגדר עבודה זרה, כי ממעשה זה מוכח שלא שמרת את השבת בשביל למלא את רצון ה', שהרי רצונו הוא להזדרז לחלל את השבת בזמן סכנה, אבל אתה עוסק בעבודת ה' בשביל הרגש והמפצון שלך ולכן כיון שהמפצון שלך לא נותן לך לחלל שבת, איך מחללה גם כשזו רצונו ה'?'

דבריו היו תמוהים בעיני, ולא התיחסתי אליהם וכך נסעתי לבית החולים, וכאן בא הזעזוע הנורא...

המשך המעשה בעמוד ד'

משיחתו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

מי הוא מורה הדרך שלך?

‘נשית’ מצוה זו מהשבות קדושות - שהחלה הנה הוא מורה דרך עבורנו, שמלמד אותנו להעריך את הבריאות שלנו ולפחד מהקב"ה שלא נלקה בקלאים כאלו. ובעקר, שמטרת החולי שה' נתן לחולה הנה היא כדי שנרכש על ידו דעת של רחמנות.

וכמו כן כשחנה סבלה מחסר ילדים, היא היתה בזה מורה דרך עבורנו - ללמדנו איך מפיסים את ה' בתפלה ופועלים אצלו יתברך לפקד עקרם, על ידי הודאה ובקשות מפרטות על כל אבר שברא עבורנו, שנוכל לשרת אתם את בנינו כדי שיגדלו לשרת את ה'.

עקרונות של מצוות

ויצירת המחשבות הללו הם עקרונות של נשית המצוה, כמו שאמרנו תו"ל (סנהדרין ז') 'הנותן צדקה לפני מתברך בשש ברכות, והנותן צדקה ומפיסו מתברך ב"א" ברכות'. וזאת, משום שבשעה שהאדם מפיס את העני, הוא קונה בזה רחמנות על העני ואהבה לה' שהציל אותו מלהיות כמו אותו עני או כמו אותו יתום.

ולכן עולמנו נקרא 'עולם העשייה', כי תפקידנו בשנות שהותנו בעולם הנה הוא לעשות מצוות, וכך בכך ליצור בעת עשייתם רגשות קדושות בנפשנו - רגשות של רחמנות על הבריות ורגשות של אהבה ה'. שעליהם נאמר 'פתחו לי פתח כחודו של מחט', שהפתח הוא הרגשות הנכונות שאדם פותח וקונה בנפש, שעל ידם הקב"ה פותח לאדם פתח כפתחו של אולם, ועוזר לו לרכש קנינים גדולים ושלמים בעבודת ה' ובכל משאלותיו.

ולכן, כשבאים לאדם זמנים של שמחה, עליו ליצור בזמנים אלו מחשבות של עין טובה על החבר, ויקנה בלבו קנין שלם לרצות ולשמח שיהיה גם לחברו את אותה השמחה שנתן לו ה'. וכן ירכש 'קנינים שלמים של שמחה', בכך שיכין את עצמו להיות שמח גם אם יבוא אדם ויצער אותו מאד בעת זו של שמחה - שבה הוא מיצר בלבו שמחה גדולה יותר ממה שיש לו.

‘נשא את ראש בני גרשוך... כל הבא לצבא צבא לעבד עבדה באהל מועד’. בימנו אין לנו אלא את הבתי מקדש מעט שבהם אנו עוסקים בתורה הקדושה ועובדים את ה' בקיום המצוות, והם האהל מועד שכל מבקש ה' יוצא אליהם. והקב"ה אומר לנו (שהש"ר ה' ג), 'פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם'. רחמה אנו נמצאים בעולם העשייה, והעשייה שעלינו לעסוק בה היא עסק המצוות, ולא רק בעשיית המצוות אלא גם בחובות הלכות הקשורים למצוות:

כי כידוע יש עולם עליון ששמו 'עולם היצירה', שנקרא פן משום ששם נבר' שהקב"ה הוא הציר הגדול שיכול ליצור אדם ולהטיל בו נשמה, קרבים ובני מעים, ולא כציר רגיל שיכול ליצור ציור בלי להטיל בו נשמה וחיית. ואת החדוש הזה חדשה חנה, שאחרי שסבלה שנים רבות כעקרה בלא ילדים, למדה אותנו שגם אדם שברך השטע יכול לזכות לילדים, לא הוא יוצר את האדם ובורא אותו אלא רק הקב"ה הוא 'יוצר האדם', והוא יוצר צורה בתוך צורה ומטיל בה נשמה, קרבים ובני מעים. שחנה היא העדות לכה, שאף על פי שלא יכלה לזכות לילדים נתן לה ה' בנים.

מצוה בתוך מצוה

אבל כשם שהקב"ה יוצר צורה בתוך צורה, כך עלינו לצעד בדרךיו ולעשות כדגמת מעשיו וליצור 'צורה בתוך צורה' בתחום המצוות - שבשעה שאנו עושים מצוה עלינו ליצור בלבנו בעת עשייתה צורה של מחשבה נכונה ורצויה לפני ה'. וכגון כשאדם תורם צדקה ליתום או לאלמנה, זהו חלק העשייה של המצוה, וחלק העשייה של המצוה היא ליצור בלבו באותם רגעים מחשבות על כך שגם הקב"ה מקים 'יתום ואלמנה ועוד', ולהתבונן בכך שהקב"ה ברא את היתום והאלמנה כדי שיהיו לנו למורה דרך שכן על ידם אנו רוכשים את מדת הרחמנות, ולכן ימלא את לבו ברחמנות עליהם.

וכמו כן כשעוזרים לחולה, יש 'ליצור' בעת

רבנונו של עולם, מודים אנו לפניך על שהוצאתנו מאפלה לאורה, והובלת אותנו מחג הפסח שעבר עלינו בפתח ואימה - לימי ספירת העמר שנתם, יחד עם הספידה, ספרנו את ימי הפחד והצער שהיה לרבים מישראל מחמת גיף הקורונה שהבאת לעולם.

וצתה, הנה הבאתי את בכורי רחשי יפרת הטובי שלבי רוחש כלפיה, על שרחמת עלי ותחית וקמת והצעת אותי ואת משפחתי לאור באור החיים, ולהתענג מזיו אורך וקרבתך ביום הגדול והנשגב - חג השבועות.

אבל עדון שמחתנו אינה שלמה, כי נכסף נכספנו לראות מהרה בתפארת עזך, ואיך נתענג בשלמות בלי לזכות לעלות לראות ולהשתחוות לפניך בבית בחדרתך, ולהביא לשם את בכורי פרותינו כדי להודות לך על ידם על המאכלים שאמנו נתנו לך להחיותנו.

ההשתדלות של רות

אותנו רות, שאדם יכול לשבר את כל המסכים הרעים שיש על נפשו.

וכל זה בזכות שהלכה אחרי נעמי במסירות, מתוך הרחמנות שיצרה בנפשה כלפי נעמי על כך שנפטרה לה שני בניה. ורצתה ללכת עמה לכל מקום, ואמרה לה: "אל אשר תלכי אלך", אני רוצה ללכת בדרךך הטובה וללמד ממך איך לגמל חסדים לבריות. "ובאשר תליני אלי", אני רוצה ללמד ממך איך ישנים כיהודיה.

מעט שמביא הרבה

רות מלמדת אותנו את היסוד הזה, שהיא פתחה פתח כחודו של מחט, בהשתדלות מועטת שעשתה ביחס לישועה הגדולה שהייתה נצרכת - להחליץ משמאת העם המואבי, שונאי היהודים. וזכתה על ידי השתדלותה שה' פתח לה פתחו של אולם להחליץ משמאה זו.

ויתרה מכה, אף זכתה להנשא לבעו הצדיק, וזכתה לנכד כרדו מלכנו שיום פטירתו חל בחג השבועות משום שהוא השלים את תורת משה, וממנו יצא צדקנו שעתיד הקב"ה לחוש תורה על ידו (תנ"א פ"ט). ובזה למדה

"באשר תמותי אמות ושם אקבר", שרצתה להקבר כיהודיה - מתוך תשובה והכרת הטוב לה' טרם פטירתה על כל השנים הטובות שקבלה בחייה, וכך לזכות לחיי עולם הבא. ובזכות זה זכתה לאריכות ימים ושנים מכלגת (ע"י רות רבה פ"ב).

רות למדה אותנו לקח גדול יותר מחנה, שחנה הייתה צדיקה מתחלתה, ורות עשתה מסירות נפש ויצרה ויצרה חדשה ועשתה את עצמה ליהודיה צדיקה.

במה גדולה האשה מהאיש?

שהוא מתעצל מלעשות את המטל עליו, כי יצרו הרע גורם לו חלשה.

פגיעה מחיית

ולהמחיש את הענין, יספר מעשה שארע באמריקע: מהנדס גדול בנה שם את מסלולת הרכבת והכין פצצה על מנת להחריב מכנה לצורך הקמת המסלול, והפצצה התפוצצה מעט לפני הזמן המיועד וגרמה שחדרה חתיכת מתכת לתוך ראשו של המהנדס ויצאה מהצד השני של ראשו, וכתוצאה מכך נפצע מחו ורמת שכלו נעשה נמוך כשל גלד קטן. והיה מתקוטט עם אנשים על זוטות והיה נפגע מכל שטות, הפך הרגול קדם לכן שהיה אדם חכם ומכבד.

מצוות ממנהה הכלל

כיוצא בזה, השכל של אנשים רבים עדן לא בשל ולכן הם מתעצלים להועיל בבית, או שהם בעלי רגשות חלשים ונפגעים מכל דבר קטן שאמרו להם. וגם התורה שהם לומדים והמצוות שהם מקיימים נובעים מתוך עצלות גדולה בנפש, שלא טורחים להפיק מדות טובות ואהבת ה' מלמודים ולהכין דעת במצוות, אלא משרתם רק למצוא חן בעיני חבריהם בכך שעוסקים בתורה ובמצוות כמנהגם של כלם.

הוא בגשמי, שנכר בחוש שהילד נבנה ונוצר אצל האשה, והיא מאכילה אותו ובונה את גופו בפעל; ועוד, שיש לה בינה יתרה גם בכך שהיא קרובה לעשות את רצון ה' ואת המטל עליה, ואין להן יצר הרע גדול כמו של האיש שקשה וקבד עליו לעשות את המטל עליו מפני היצר הרע הגדול שיש לו. שעל כל הן מברכות "שעשני כרצונו". כלומר שמודות לה' על שעשה אותן קרובות לרצונו, ואין להן הרבה יצר הרע המרחיק את האדם מרצון ה' יתברך.

ומה שאמרו חז"ל שדעתן של הנשים קלה, פרושו לא לחסרון אלא למעלה - שיש להן קלילות הדעת להמשך אחר רצון ה'. ועוד שהדעת קטנה אצלן ובמקומה יש להן הרבה רגש, וזוהי מעלתן שעל ידי הרגש הרב שיש לאשה היא דואגת יותר לטובתם של הבעל והילדים, וקמה בלילות להטיב להם.

וכשהבעל רואה את מעוט שכלה של האשה לעמתו, עליו להזהר שלא לזלזל בה מחמת זה אלא להעריך אותה ולשמח אותה, וכך יזכה לקבל ממנה טובות רבות. כמו שצריך להשקיע בשדה כדי שיצמיח פרות טובים. כמו כן, ראוי לאשה להכין הבעל גם כשרואה

חז"ל אומרים (נדה מה) "נתן הקב"ה בינה יתרה באשה יותר מבאיש", ובמקום אחר (שבת לב) אמרו חז"ל, "נשים דעתן קלה". ולכאורה הדברים נראים כסתירה? אלא שכבר מצינו באדם הראשון שכתוב בו, "והאדם ידע את חוה אשתו", ולשון ה'ידיעה' היא, משום שכששארם נושא אשה הוא אמור לכבד לידו 'ידיעה' כמה ה' מטיב לו שנתן לו אשה שמכינה לו אכל ובגדים ותענוגים. וכמו כן, 'נשואין' נקראים כך משום שעל ידי הנשואין צריך 'להתנשאות' מעלה, על ידי שפיר מחסד האשה שקבל, כמה ה' אוהב אותו ומטיב לו.

וכשנולד לאדם הראשון בן אמה "קניתי איש את ה'", שגוה שמח בכך שפעת קנה קנין חדש, שמעשה כבד ויכול לגלות גם לבנו את הדעת שה' מטיב לנו בכל עת. ולכן כשאדם זוכה באיזה טובה מאת ה', כגון כשנולד לו בן או שרכש דירה, עליו לרצות להקנות את הטוב הזה גם לאחרים, ויבקש גם על חבריו שיוכרו גם הם בכנים ובבתים, וכזה יזכה להתעלות במדות כדרכם של הצדיקים הנשגבים.

ערפת האשה

ולאשה יש בינה יתרה משתי סבות: האחד

יום 'נותן תורה' או 'נותן חלה'?

את נשמתו המאירה כשמש. לכן האשה צריכה להימנע מלכעוס על בעלה כשרואה שיש לו עצלות לעזר בבית. אלא תבין שזה נובע מכך שהאשה החטיאה את האדם וזכה בכתה את גר בעלה וגרמה לו עצלות וכבודות. ולכן נתן לאשה מצות ה'לקחת הנה, שבוה היא מבקשת שה' יאיר את גר בעלה ובניה, שלא יכבה לעולם.

איתא במדרש (בר"ר י): "מפני מה נתן לה מצות חלה? על ידי שקלקלה את אדם הראשון שהיה גמר חלתו של עולם. לפיכך נתן לה מצות חלה. ומפני מה נתן לה מצות נר שבת? על ידי שכבתה נשמתו של אדם הראשון, לפיכך נתן לה מצות נר שבת".

נמצא, שכשחנה החטיאה את האדם היא בכתה

החלות היא תזכור מקליעתך ומצורתך את חסד ה' שנתן לך את בעלה וילדיה, ותכיר על כך טובה לה. וכן הפרשת התרוימה מהעשה מזכירה לך שהקב"ה הפריש ונתן לה ולמשפחתה בגמילות חסד את כל העסה שלפנייה, ומזה היא זוכרת כבר את כל הטובות שה' הפריש ונתן לה. ובהפרשת הטוב הוא לה' שיש לאשה, היא עושה תשובה על שגורמה לאדם לכפות טובה לה'.

וכוננת אלו ראוי לנו לכונן בעת הנחת הפליין שבכל יום, כשאנו קולעים את הרצועות על רוע ידינו, שזה מזכיר את חסד ה' שקלע את אברי גופנו הפנימיים. והתפלין של ראש מזכירות לנו את חסד המוח ואברי הפנים החיצוניים.

וכשאדם חושב פאלו מחשבות בשעת אפית החלות ויוצר מחשבות פאלו בתוך נפשו, זה נקרא שהוא יוצר יצירות טובות. ועל זה נאמר "תורת ה' תמימה", הינו שה' נתן לנו תורה 'תמימה', כלומר תורה שהיא התומה וסתומה. ועלינו ליצור מחשבות כוננות ולפרש את התורה בלבנו וללמד זאת גם את חברנו.

הפיקה המצער

הדם שנשפך לעתים מהאדם, מזכירים לאשה את החטא ששפכה את דמו של אדם הראשון, בכך שהחטיאה אותו וגרמה לו בזה מיתה. ובעת הצער והסבל שיש מכה, על האשה לקבל על עצמה שלא לשפך שוב את דמו של בעלה, על ידי חרפות ובזיונות החשובים כשפיקות דמים.

שם השבועות שספרנו בהם יום יום את חסד העמר, ולא מזכר בתורה שום מאמר שיום זה הוא יום מתן תורתנו, ומדוע?

משום שאות עצם התורה אדם יכול ללמד בלי להיות קרוב לה, וכשהוא מקים מצוה יש לו יותר קרבה לה, אכל העקר הם המחשבות שאדם יוצר בלבו, מחשבות של הכרת הטוב לה' על הפריאה שבא עבורנו.

לכן החג שלנו נקרא על שם השבועות שבדם ספרנו את חסד העמר, והתורה קבעה לחג זה רק את מצות הכפורים ושתי הלחם, שעל יום זכרים את חסדי ה' שעלינו ששרשם באכל שבא עבורנו להחיותנו. ושתי הלחם מזכירות לנו את כל אברי גופנו שה' ברא בפנימיות גופנו, שצורת הלחם הקלוע דומה למעי הגס והמעי הדק.

יצורת הלחם הפנים שהיה תריר בבית המקדש, דומה לצורת הלב והראות שעומדים סמוכים זה לזה כשתי הלחם. ומספר 'שתי' הלחם מזכיר את חסד הנון זוג שה' נתן לאיש ולאשה, ועל הלחם מברכים "המוציא לחם מן הארץ", לזכר את החסד שה' ברא את האדם מעפר הארץ.

הדרך מתוקה להפרישת חלה

וכעת יובן שפיון שהאשה קלקלה את אדם הראשון שהיה גמר חלתו של עולם, וגרמה לו לכפות טובה לה' ולומר "האשה אשר נתתה עמדי הוא נתתה לי מן העץ ואכל", לכן נתן לה מצות הפרשת חלה, כדי שכשהיא תכין את

החסד שה' נתן לאדם בת זוג. וגם האשה תכין בלחם משנה, כדי שתכיר טובה לה' על הנון זוג שקבלה. עוד מלמדנו הלחם משנה, שעלינו לזכר תמיד להזהר בשני תחומים, בתחום של בין אדם לחברו ובתחום של בין אדם למקום.

ולפי האר"י ז"ל יש להכין שתיים עשרה חלות כנגד שתיים עשרה לחם הפנים, שנקראים לחם הפנים על שם שצורתם מזכירה את ה'לחיים' שעל 'הפנים' ואת דמות כל הפנים ואבריו. והקליעה של החלות מזכירה את צורת 'פנים' גופו של האדם, ששם המעים קלועות. ולפי זה יבאר מה שמצינו במדרש (קהלת רבה ו,ו), "מלמד שקליעה הקב"ה לחנה והביאה אל האדם", שהקב"ה קלע את שערותיה של חנה, כדי להזכיר לאדם הראשון את החסד שהוא יתברך קלע בתוך גופו את המעים ואת כל האברים הפנימיים.

ועל זה נאמר "אם אין תורה אין קמח", שהתורה היא התפלין הרצועות המתפתלים מזכירים את חסד המעים, ואם אדם אינו זוכר במצות התפלין את החסד הזה, אז 'אין קמח', שהחלה אל ה' לא מתחה את 'הקמח' שלו ויהיה חולה במעיו, ולא יוכל להביא קרן מנחה לפני ה'. כי על המנחה נאמר "ונפש כי תקריב", שהמנחה דומה לנפש עצמו, שהמעים קלועות כמו עסת המנחה.

מתיקות 'שתי הלחם' בשבועות

והנה, לגבי חג השבועות התורה קבעה רק את מצות הבאת הכפורים ושתי הלחם, והשם שנתנה התורה לחג זה "חג השבועות" הוא על

מתיקות החלותה של רות

על הנון שנתן לו. שממנו יצא נכד שיגלה את חסדי ה' בעולם, הלא הוא דוד מלכנו שעסק כל חייו בנגון ושירה לבנורא יתברך.

ומנון כהודאה לה'

ההסבר המלא לצירימים והתשובה לשאלות, במאמר: "יום 'מתן תורה' או 'מתן חלה'?" ובמאמר שאחריו: "מתיקות קבלת התורה המתוקה"

מה מכוונת רות בעת קליעת החלות? ומה מכוונת בבחישת העסה? מה ראתה רות לעשות דבר משנה שכזה? - לערך את החלות בתבנית אברי האדם? מה הקשר בין השמן, הדבש והחלב, לתורה הקדושה?

התורה נמשלה לרֶבֶשׁ, כי ממנה אנו צריכים לבוא להצריך את המאכלים הערבים שה' נתן לנו. וכן התורה נמשלה לשמן, משום שהתורה אמונה להביא לנו הערכה על חסד ה' שנותן לנו שמנים בנוף - שפאשר לומדים בתורה על החלב של התקבנות עלינו להזכר בסחוס שה' נתן בפקדי אברינו, שעל ידו אנו יכולים להזיז את אברינו ללא יסורים וכאבים. וכן

לאהב את ה' ולהכיר בחסדיו, שנותן לנו רֶבֶשׁ ביש בו מתיקות כמתיקות ה'רֶבֶשׁ, והרק הוא 'מים' שעמו אנו לשים את המאכלים שבפנינו. לכן, לאחר עסקנו בתורה עלינו להעמיק וליצור בלבנו מחשבות נפלאות של הכרה בחסד ה', שגרא לנו את אברי גופנו וכל מערכותיו ואת המאכלים המקומים אותו ואת הצדיקים המאירים את עינינו.

מתיקות הגמישות

מדברי הנביא "אל יתהלל חכם בחכמתו", אנו למדים שעלינו להזהר שלא יהיו מהללים בעינינו בעלי הכשרונות, אלא אותם שמקומים "השכל וידע אותי" - שיש להם מדות הטובות והם עבדי ה' ומהללים אותו יתברך על חסדיו, הם המהללים באמת. וכן ה'בעל כשרון' בעצמו אין לו מה להתהלל בכך כלל, ואדרבה המציאות מוכיחה שרוב הפקמים אלו שאין להם כשרונות הצליחו יותר מבעלי הכשרונות, כי להם היה שפלות וכך הלכו והתעלה, ואלו בעלי הכשרונות אם התגאו על חבריהם הלכו ונפלו.

וכן יתבאר מה שהפכה היה מניף את אברי הקרבן מעלה ומטה ו'וד' צדיים, כדי ללמדנו שכשנראה לאדם שהוא 'למעלה' - כשרואה שהוא מצלל בכשרונות, יתכן שאז דוקא הוא 'למטה' אם הוא מלא מקד בגאווה, וכשנראה לו שהוא 'למטה', כי רואה את חולשתו וחסר כשרונותיו לעמת חבריו, יתכן שאז דוקא הוא 'למעלה' אם הוא שפל ונכנע באותו זמן.

כל יום אותו אכיל?

וכן הנפת אברי הקרבן, וכמו כן נענועי הלולב לכל הצדדים, באים ללמדנו שלא לעשות את המצוות באופן 'קבע' בלי שום התחדשות, משום שהדבר מאבד את כונת הלב וההרגש במצוה, כדרך ששנינו: "העושה תפלות קבע אין תפלות תחוננים". אלא עלינו לגלות בכל פעם פרטים חדשים בכונת הלב במצוות שאנו מקיימים, כי בכל מצוה שבתורה ישנם ענפים רבים שעלינו לגלות אותם (מקור, אם לא מוצאים לשאל את הרב). וכמו שבאכילה כל אדם אוהב לשנות מיום ליום את המאכלים שהוא אוכל מ'עץ השדה', כך האדם עצמו המשול ל'עץ השדה', צריך לחדש בכל יום כוונה מחדשת ומעלה יותר בעבודת ה'.

ובכלל זה ראוי לנו לאהב את כל גסחאות הפפלה של קהלות ישראל, ולא לרצות דוקא גסח מסים ולזלזל בשאר הגסחאות. שהרי

ההפך הוא הנכון - כשאדם שומע ומתפלל בגסח אחר שאינו רגיל אליו, הדבר גורם לו התעוררות גדולה לה'.

ההרגל המהדר

כמו כן הנענועים מלמדים אותנו להתרגל להרגל אחר, והוא, לא להיות קבוע בהרגלים שלנו, אלא להיות מוכנים בכל עת לעשות הפך מטבענו ולשנות את הרגלנו לכל צד. כל זמן שאינו נוגד דעת תורתנו הקדושה. וליהיות כך וגמיש כלפי בני ביתו וילדיו ולקבל כל שנוי שהם עושים בביתו בלי לבעס עליהם, וכן יש שמעת ה' היתה זאת ועליו להיות גמיש לרצון ה', וכך לא יבוא לכלל קפדה עליהם. כמו שאמר חז"ל (תענית ב.): "לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז". נמצינו למדים שראוי לכל אדם להיות גמיש מאד בנפשו, שהיא מדה יסודית ומועילה מאד לעבודת ה'.

המשך מתיקות הניסים

כשהגעתי לבית החולים נגשתי לשאל היכן אשתי מאשפזת, מיד כששאלתי זאת אני מבחין שהרופאים מסתודדים ביניהם. הדבר החל להדאיג אותי, אך לא נותר לי הרבה זמן להסתפק... הרופא קרא לי להקרה, נתן לי כוס מים ואני גלי רועד וחושש: "מה הוא הולך לומר לי". הרופא שותק, מרים את גבותיו, מושך בכתפיו, מראה פנים של צער ומבוכה. התחלתי לתרועע בקולי: "מה קרה? איפה אשתי?" הרופא מבטי בן ואומר: "אני מצטער לבשר לך אבל... אשתי נפטרה!!!"

"מה?" זעקתי: "מה??? אתם הרגתם אותה? איפה היא?" הרעש שבחדר הקניס את כל הרופאים לתוכו וביניהם נכנס גם נהג האמבולנס שהוביל את אשתי לבית החולים, וְאָז אָני שומע את דברי הרופא: "הקשב יד ידי! אלו היית חכם והיית מזדוּד להזמין אמבולנס מיד כשהדבר ארע, ולא היית מעכב את אשתי חצי שעה עם הכויות הנוראות שהיא ספגה, אין לי ספק שהיא הייתה חוזרת הביתה, אבל... אנה לא התנהגת בחכמה!"

הרופא ספר: "כבר בדרך לבית החולים באמבולנס היא אבדה את ההכרה, וכאן על אף המאמצים הגדולים הרופאים לא הצליחו לבלום את דרדרו מעבה. היום בבוקר על אף המאבקים על חיייה, הכרחנו לקבוע את מותה". "אוי אוי אוי!" זעקתי ללתי וכבית, ועד מהרה

מצאתי את עצמי עם ילדי האנקים מלויים את מסת אשתי לבית החיים.

מאז חיי אינם חיים, אינני מוצא נחמה לנפשי. אך אם חשבתי שבוה תם גורלי המה, ברצוני לספר לכם שלא כן: בני הבכור שהיה אז בן תשמי, ואתו השתמשתי למעשה הרע והספשי שעל ידו הספדתי את אוצר חיי - אשתי היקרה שאין לה תמורה, כעת הוא כבר כבן שש עשרה שנים.

במשך השנים הללו - בלי שום מלה מצדו על האסון שארע - הוא הראה לי תמיד פנים זועמות. היה ברור לי שבת הזעם הגדול שלו כלפי, כי אני לא שוכח את המעוקה הגדולה והבכילה הנוראות שהיו לו ברצעי האומה, כאשר אמו היתה מסרסת מכיוות ואני בספסתי הלחצתי אותו להתקשר ולבקש את רופא גוי, דבר שספני גילו הקט, ובפרט מפני המצב שבו עמדנו - הוא לא היה מסגל לעשותו, רק לאחר שדחקתי בו מאד.

כיום הדבר נוקם בי בכפל כפלים. לפני כשנתיים בני פרק על תורה ומצוות, הוא התחיל בחלול שבת תורה הבית לעיני ולעני אחיו, ועבר להיות מחלל שבת בפרהסיא. הוא הורס את אריות השבת בבית, וכבר כשנתיים שאין לי טעם של שבת בבית. בהתחלה הייתי מכה אותו על מעשי, אבל כשהוא גדל מעט הוא למד להזמין לי משטרה, וכבר כמה פעמים הכריחו אותי לעלות לנדרת בעצם יום השבת כדי להוביל אותי לחקירות. כיום על אף שאני נמנע מלהכותו, הוא מחפש בכל שבת סבה על מה להזמין

לי משטרה, כדרך לנקם בי על מה שעשיתי לאמו, ולגרם לי לחלל שבת לחנם.

כיום אני מבין בברור כמה צדוק דברי מורי ורבי, ולאור דבריו ומפני המעברים הקשים שאני עובר, שנית את תפיסת חיי. ואני משתדל מיום ליום להיות יותר יותר גמיש, ומוכן בכל עת לשנות את הרגלי ואת דרך הקבע שלי - לרצון ה' האמתי. שהרי סבת הרבון ביתי היא מפני שהתנהגתי בהפך מפקד.

אצלי בבית כבר אין מיחס, אבל הלב שלי ושל ילדי היתומים בושר כל השבוע כמיחס מצער האבדה והחרבון הנורא...

(מסבת כבוד המשפחה, הפרטים שמורים במערכת)

מאמר השבוע - מתיקות מאכלי הקב
בתג השביעות אכלים מאכלי הקב וגם מאכלי בשר לשמחת יום טוב, ואנו נעניי מלאכי מאכלי הקב אחר אביהם הבשר, ואנו יבנו נזכרים בחסד ה' שהתהלל בין הקרב והגדול שבנוה האדם לבין בשרו. ואביהם הבשר מוכיחה לנו להבטו בפלאי בריאת האדם ויצירתו שנוצר מבשר ודם ויציג בזה "מבשר אהיה אהיה", ואביהם מאכלי הקרב מוכיחה לנו את החסד שה' נתנו לאדם חלב ואת אביהם מיד בצאתו לאור העולם.